

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

21 בדצמבר 2011

427

כ"ה בכסלו התשע"ב

עמוד

הצעת חוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 22) (פיצויים לדוגמה), התשע"ב-2011 58

הצעת חוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 22) (פיצויים לדוגמה), התשע"ב-2011*

1. תיקון סעיף 45
1. בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, בסעיף 45 -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "על מקרקעין" יבוא "או על כלי רכב", ובסופו יבוא "לעניין סעיף זה, לא יראו פעולה שלא כדין כל אחת מאלה:
- (1) עשיית המעשה בהיתר לפי הוראות כל דין;
- (2) עשיית המעשה במסגרת מתן שירותי דואר על פי דין;
- (3) עשיית המעשה בדרך של הצמדה במגנט";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) נעשתה אחת הפעולות האמורות בסעיף קטן (א) בניגוד להוראות אותו סעיף ביודעין, רשאי בית המשפט לפסוק בשל הפרה זו פיצויים שאינם תלויים בנוק (בסעיף זה - פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 1,000 שקלים חדשים בשל כל הפרה כאמור.
- (2א) בבואו לקבוע את גובה הפיצויים לדוגמה יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים המפורטים להלן, ולא יתחשב בגובה הנזק שנגרם לניזוק כתוצאה מביצוע ההפרה:
- (1) אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו;
- (2) חומרת ההפרה, היקפה ונסיבותיה.
- (3א) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של הנפגע לכל סעד אחר בשל אותה הפרה."

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע להוסיף לדרכי אכיפת האיסור מנגנון של הטלת פיצויים לדוגמה. בית המשפט יהיה רשאי להטיל פיצויים אלו בתביעה אזרחית, והם לא יהיו תלויים בהערכת הנזק שנגרם לניזוק על ידי העוולה. מטרתו העיקרית של צעד זה היא הרתעת העוברים על האיסור. לפי המוצע, סכום הפיצויים לדוגמה שבית המשפט יהיה רשאי לפסוק לא יעלה על 1,000 שקלים חדשים ולא יהיה בו כדי לגרוע מזכות הנפגע לכל סעד אחר בשל ההפרה.

סעיף 2 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן - החוק), קובע איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים. בסעיף 45 לחוק נקבעו פעולות שביצוען נחשב לכלוך ברשות הרבים, כגון כתיבה, חריטה או הדבקת מודעה על מקרקעין של הזולת. בשל הפרת האיסור קבועה עבירה פלילית שקנס בצדה, ואם נגרם לאדם נזק בשל ביצוע פעולה כאמור, הוא רשאי לתבוע את נזקו בהתאם לדיני הניקיון. ואולם, המדינה אינה נוהגת לאכוף את האיסור הפלילי בשל הפרות אלה, וכמו כן, הפיצויים שניתן לקבל בשל הנזק שנגרם, ככל שנגרם, אינם מצדיקים בדרך כלל הגשת תביעת נזיקין. יוצא אפוא שדרכי האכיפה כיום אינן יעילות.

יוזמים: חברי הכנסת זבולון אורלב, דוד אזולאי

* הצעת חוק מס' 1660/18/פ, הועברה לוועדה ביום כ"ו בטבת התש"ע (13 בינואר 2010); הצעת חוק מס' 1178/18/פ, הועברה לוועדה ביום י"ט בשבט התש"ע (3 בפברואר 2010).

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 142; התשע"א, עמ' 1203.